

Legislatívna TOUR 2020/21

KROS Academy

Uzávierka účtovníctva a novinky v legislatíve

**Časové rozlíšenie, nevyfakturované dodávky a rezervy
*z pohľadu audítorky***

Časové rozlíšenie nákladov a výnosov *legislatívny rámec*

- **§ 3 ods. 1 zákona 431/2002 Z. z. o účtovníctve** - Účtovná jednotka účtuje a vykazuje účtovné prípady v období, s ktorým časovo a vecne súvisia;
- **§ 3 ods. zákona 431/2002 Z. z. o účtovníctve** - Náklady a výnosy účtuje účtovná jednotka v tom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo deň vyrovnania iným spôsobom;
- **§ 5 ods. 1 postupov účtovania**- náklady a výnosy sa účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia;
- **§ 5 ods. 5 postupov účtovania** - kritériom na účtovanie účtovných prípadov časového rozlíšenia je skutočnosť, že je známy ich vecný obsah, suma a je určené obdobie, ktorého sa týkajú;
- **§ 5 ods. 7 postupov účtovania** – na účty časového rozlíšenia sa vzťahuje dokladová inventúra a pri inventarizácii sa posudzuje ich výška a odôvodnenosť existencie časového rozlíšenia;
- **§ 56 postupov účtovania** - obsahová náplň účtovej skupiny 38.

2

Časovo sa nerozlišujú (§56 ods.6 PÚ)

NÁKLADY na:

- na prípravu a zábeh výkonov;
- náklady spojené so zlúčením, splynutím a rozdelením spoločností a so zmenou ich právnej formy;
- náklady na získanie vlastného imania, napríklad upisovanie nových akcií a iné zvyšovanie vlastného imania a s tým súvisiace náklady, ako napríklad notárske poplatky a súdne poplatky;
- provízie maklérom, prospekt emitenta cenných papierov;
- náklady na školenia a semináre;
- náklady na marketingové a iné štúdie;
- náklady na prieskum trhu;
- náklady na získanie noriem a certifikátov;
- náklady na uvedenie výrobkov na trh;
- náklady na reštrukturalizáciu a reorganizáciu podniku alebo časti podniku;
- náklady na rozšírenie výroby, náklady na reklamu a propagáciu;
- pokuty, penále, manká a škody, ako aj ostatné náklady podobného charakteru.

Tieto položky sa účtujú do nákladov v tom účtovnom období, v ktorom vznikli.

Ak sú tieto služby vopred platené, napríklad platené nájomné reklamných plôch, vysielačieho času, inzertného priestoru, časovo sa rozlišujú.

3

Účty časového rozlíšenia N a V

§ 5 ods. 3 PÚ – náklady a výdavky, ktoré sa týkajú budúcich účtovných období, sa časovo rozlišujú ako:

a.) náklady budúcich období na účtoch **381 a 382**;

b.) výdavky budúcich období na účte **383**.

§ 5 ods. 4 PÚ – výnosy a príjmy, ktoré sa týkajú budúcich účtovných období, sa časovo rozlišujú ako:

a.) výnosy budúcich období na účte **384**;

b.) príjmy budúcich období na účte **385**.

ČASOVÉ ROZLIŠENIE N a V		účet	Bežné obdobie	Budúce obdobie	Súvaha
Náklady	Náklady budúcich období	381, 382	Výdavok	Náklad	aktívum
	Výdavky budúcich období	383	Náklad	Výdavok	pasívum
Výnosy	Výnosy budúcich období	384	Príjem	Výnos	pasívum
	Príjmy budúcich období	385	Výnos	Príjem	aktívum

381 – Náklady budúcich období

§ 56 ods. 2, 3: na účte 381 – Náklady budúcich období sa účtujú výdavky bežného účtovného obdobia, ktoré sa týkajú nákladov v budúcich obdobiach, a to konkrétnych účtov účtovej triede 5, napríklad vopred platené nájomné a predplatné. Zúčtovanie nákladov budúcich období na príslušný účet nákladov sa vykoná v účtovnom období, s ktorým časovo rozlíšené náklady vecne súvisia.

POZOR: MUSIA BYŤ SPLNENÉ OBE PODMIENKY A TO: suma musí byť presne stanovená a musí byť časovo vymedzené obdobie, ktorého sa platba týka!

ÚČTOVANIE:

v bežnom období **381/321, 221 = VÝDAVOK**

v budúcich obdobiach **5../381 = NÁKLAD**

PRÍKLAD: najčastejšie sa jedná o vopred platené služby (nájomné, poistenie majetku, reklama...)

382 – Komplexné náklady BO

§ 56 ods. 4, 5: *na účte 382 – Komplexné náklady BO sa účtujú náklady BO, ktoré sa sledujú vo vzťahu k danému účelu. Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období sa vykoná v účtovnom období, s ktorým časovo rozlíšené náklady vecne súvisia.*

ÚČTOVANIE:

v bežnom období 5.../rôzne účty = **VÝDAVOK**

382/655

v budúcich obdobiach 555/382 = **NÁKLAD**

PRÍKLAD: otváranie novej prevádzky „cez roky“ (náklady sa viažu na spoločný účel; poľnohospodárstvo – náklady na zúrodnenie pôdy s minimálnym účinkom na dva roky (vápnenie, hnojenie...))

6

383 – Výdavky budúcich období

§ 56 ods. 7, 8: *Na účte 383 – Výdavky budúcich období sa účtuje časové rozlíšenie nákladov bežného obdobia, ktoré sa týkajú výdavkov v určitých budúcich obdobiach, napr. nájomné platené pozadu. Zúčtovanie výdavkov BO sa vykoná pri uskutočnení výdavku.*

ÚČTOVANIE:

v bežnom období 5../383= **NÁKLAD**

v budúcich obdobiach 383/221, 211,321 = **VÝDAVOK**

PRÍKLAD: najčastejšie sa jedná o nájomné platené pozadu, náklady na zostavenie účtovnej závierky, daňového priznania resp. jej overenie audítorom (cena služby je stanovená v zmluve t.j. jej výška je daná).

7

384 – Výnosy budúcich období

§ 56 ods. 9, 10: na účte 384 – Výnosy BO sa účtujú príjmy v bežnom účtovnom období, ktoré vecne patria do výnosov budúcich období, napríklad nájomné prijaté vopred, sumy zaplatených paušálov vopred na zabezpečenie servisných služieb a prijaté predplatné;

ÚČTOVANIE:

v bežnom období **311, 221, 211...../384 = PRÍJEM**

v budúcich obdobiach **384/648 = VÝNOS**

PRÍKLAD: najčastejšie sa jedná o platby za nájomné prijaté vopred, platby za prijaté paušály napr. telekomunikačné služby; prijaté predplatné periodík.....

8

384 – Výnosy budúcich období

§ 56 ods. 11: Prijaté úhrady za vykonané preložky rozvodných zariadení podľa osobitného predpisu sa časovo rozlišujú vo výške odpisov týchto zariadení (napr. zákon 656/2004 Z. z. o energetike);

ÚČTOVANIE:

v bežnom období **042, 041/384 = PRÍJEM**

01., 02.,/041, 042

v budúcich obdobiach **384/648 = VÝNOS**

551/07., 08.

PRÍKLAD: §56 PÚ vo väzbe na §33 ods.4 PÚ (bezodplatne nadobudnutý majetok, ocenený v zmysle §27 ods.2 ZoÚ – reálna hodnota) . V prospech účtu 384 sa účtuje bezodplatne nadobudnutý „odpisovaný“ hmotný a nehmotný majetok. Suma zaúčtovaná na účte 384 sa rozpúšťa do výnosov vo vecnej a časovej súvislosti vo výške účtovaných odpisov bezodplatne nadobudnutého majetku.

9

384 – Výnosy budúcich období

§ 56 ods. 12: Na účte 384 –VBO sa na účely zabezpečenia vecnej a časovej súvislosti účtujú účtovné prípady spojené s účtovaním dotácie na majetok a dotácie na úhradu nákladov podľa §52a PÚ.

ÚČTOVANIE:

v bežnom období **346/384= PRÍJEM**

041, 042/321

01., 02.,/041, 042

v budúcich obdobiach **384/648 = VÝNOS**

551/07., 08.

PRÍKLAD: v zmysle §52a PÚ sa v prospech účtu 384 účtuje nárok na **dotáciu** spojenú s kúpou, zhotovením alebo inou formou nadobudnutia majetku alebo technického zhodnotenia majetku. Suma zaúčtovaná na účte 384 sa rozpúšťa do výnosov vo vecnej a časovej súvislosti v závislosti od výšky pomernej časti dotácie prislúchajúcej k účtovaným odpisom.

384 – Výnosy budúcich období

§ 56 ods. 12: Na účte 384 –VBO sa na účely zabezpečenia vecnej a časovej súvislosti účtujú účtovné prípady spojené s účtovaním dotácie na majetok a dotácie na úhradu nákladov podľa §52a PÚ.

ÚČTOVANIE:

v bežnom období **384/648= VÝNOS**

5../rôzne účty

§ 52a ods.3: dotácia na úhradu nákladov, ktorá kompenzuje náklady spojené s činnosťou účtovnej jednotky, sa účtuje do výnosov v účtovnom období, v ktorom sa účtuje kompenzovaný náklad. Pri účtovaní dotácie na úhradu nákladov sa na zabezpečenie vecnej a časovej súvislosti použije účtovanie na účte 384 -VBO. Tieto sa rozpúšťajú v prospech účtu výnosov (648, 668) v účtovnom období, v ktorom sa účtujú kompenzované náklady.

v budúcich obdobiach **221/347 =PRÍJEM**

347/384

PRÍKLAD: v zmysle §52a ods. 1 PÚ sa v prospech účtu 384 účtuje nárok na **dotáciu**¹¹ „**AK JE TAKMER ISTÉ, že sa splnia všetky podmienky súvisiace s dotáciou, že sa dotácia**

385 – Príjmy budúcich období

§ 56 ods. 13: Na účte 385 – Príjmy budúcich období sa účtujú časovo rozlíšené výnosy, ktoré časovo a vecne patria do bežného účtovného obdobia a týkajú sa príjmov v určitých budúcich obdobiach, napríklad nájomné prijaté pozadu. Na účte 385 sa účtuje so súvzťažným zápisom v prospech príslušných účtov výnosov v účtovnej triede 6.

ÚČTOVANIE:

v bežnom období **385/6.. = VÝNOS**

v budúcich obdobiach **221, 311/385 = PRÍJEM**

PRÍKLAD: najčastejšie sa jedná o nájomné prijaté pozadu, príjmy za zostavenie účtovnej závierky, daňového priznania resp. za overenie účtovnej závierky audítorom (cena služby je stanovená v zmluve tj. jej výška je daná).

12

SPOLOČNÉ USTANOVENIA k účtovej skupine 38. – Časové rozlíšenie N a

- **§48 ods. 1 písm. h) PÚ:** v účtovej skupine 38 sa účtujú účtovné prípady časového rozlíšenia N a V za zabezpečenie nezávislosti jednotlivých účtovných období;
- **§ 56 ods. 1 PÚ:** na účtoch účtovej skupiny 38 sa časovo rozlišujú N a V;
- **§5 ods. 5 PÚ:** kritériom na účtovanie účtovných prípadov časového rozlíšenia je skutočnosť, že je **známy ich vecný obsah, suma a je určené obdobie**, ktorého sa týkajú;
- **§ 4 ods.1 písm. g) PÚ :** účty 381 – 385 sa členia na analytických účtoch na DLHODOBÉ a KRÁTKODOBÉ; súvaha AKTÍVA časť C.1 (riadky 75 -78), PASÍVA časť C.1 (riadky 142 -145).

13

§56 ods. 14 PÚ – rozhodnutie je na ÚJ

Informácia k účtovaniu časového rozlíšenie vydaná vo februári 2017 Finančným riaditeľstvom SR (aplikačná vysvetlivka k §56 ods. 14 PÚ): *nie je potrebné časovo rozlíšiť N a V za dodržania nasledujúcich podmienok súčasne :*

- *musí ísť o **rozhodnutie účtovnej jednotky** (v tomto prípade je časové rozlíšenie len na rozhodnutí účtovnej jednotky, ak sa rozhodne časovo rozlišovať, potom § 56 ods. 14 postupov účtovania neberie do úvahy);*
- *musí ísť o **nevýznamný a stále sa opakujúci účtovný prípad** týkajúci sa nákladov a výnosov (nevýznamnosť je potrebné upraviť **v internej smernici**) - napr. telefónne poplatky, poplatky za odpad a pod.*
- ***pri mikro účtovných jednotkách** musí ísť o účtovný prípad medzi dvoma účtovnými obdobiami (napr. nevýznamné a opakujúce sa poistné technického roka, nájomné, poplatky a pod.)*
- ***pri malých a veľkých účtovných jednotkách** musí ísť len o účtovný prípad týkajúci sa posledného a prvého mesiaca účtovného obdobia (napr. telefónne poplatky na prelome decembra 2016 a januára 2017).*

14

NEVYFAKTUROVANÉ DODÁVKY

- **§ 50 ods. 6 PÚ:** *Na účte 326 – **Nevyfakturované dodávky** sa účtujú položky neúčtované ako obvyklé záväzky, napr. nevyfakturované dodávky, prijaté služby, ak účtovná jednotka na základe zmluvy, dodacieho listu alebo iného dokladu **pozná výšku záväzku do dňa zostavenia účtovnej závierky**. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa účtujú upravujúce závierkové účtovné prípady, napr. ak na základe účtovného dokladu účtovná jednotka získala informáciu o výške záväzku a obstarávacej cene majetku, ktorý bol obstaraný do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka;*
- **§61 ods.10 PÚ:** *Na účte 476– **Dlhodobé nevyfakturované dodávky** sa účtujú položky neúčtované ako obvyklé záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok, napr. nevyfakturované dodávky, prijaté služby, ak účtovná jednotka na základe zmluvy, dodacieho listu alebo iného dokladu **pozná výšku záväzku**.*

ÚČTOVANIE:

*v bežnom období 5., 1., 0./326; 476
v nasledujúcom období 326, 476/321*

15

NEVYFAKTUROVANÉ DODÁVKY

Informácia Finančného riaditeľstva z februára 2017: Dodržanie akruálneho princípu účtovná jednotka k súvahovému dňu (k 31.12.2016) zabezpečí takto:

Zaúčtovaním nevyfakturovaných dodávok (účet 326 – Nevyfakturované dodávky) – ak doklady o splnenej dodávke s vyčíslenou presnou sumou k súvahovému dňu účtovná jednotka obdržala po dátume určenom v internej smernici do dňa zostavenia účtovnej závierky

PRÍKLAD: Účtovná jednotka si v internej smernici určila dátum **25.1.2017** ako deň pre uzavretie evidencie doručených faktúr za rok 2016. Účtovná jednotka zaúčtuje doručené doklady týkajúce sa účtovného obdobia končiaceho k súvahovému dňu (31.12.2016) takto:

➤ Faktúra doručená dňa 15.1.2017 (číselný rad došlých faktúr 2016)

5xx/321 účtovanie v účtovnom období roku 2016

➤ Faktúra doručená dňa 27.1.2017 (číselný rad došlých faktúr 2017)

5xx/326 účtovanie v účtovnom období roku 2016

326/321 účtovanie v účtovnom období roku 2017

16

REZERVY – legislatívny rámec

➤ **§ 26 ods. 5 ZoÚ** rezervy sú záväzkami s **neistým časovým vymedzením alebo výškou**.

➤ **§ 19 PÚ (ods.1)** rezerva sa tvorí na základe opatrnosti na riziká a straty. Rezerva je záväzok predstavujúci existujúcu povinnosť ÚJ, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky ÚJ, pričom ak **nie je známa presná výška tohoto záväzku**, ocení sa odhadom v sume dostatočnej na splnenie existujúcej povinnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka pri zohľadnení rizík a neistôt.

➤ Záväzok s **určitým časovým vymedzením a určitou výškou** na neúčtuje na účte rezerv, ale na príslušnom účte záväzku.

17

REZERVY – legislatívny rámec

- **§19 ods. 2 PÚ** – spôsob tvorby a používania rezerv **musí byť stanovený** v internej smernici; rezerva sa môže použiť **len na účel** na ktorý bola vytvorená;
- **§19 ods. 3 PÚ** – tvorba rezervy na nevyfakturované dodávky sa účtuje súvťažným zápisom na ľarchu príslušného účtu majetku a v prospech príslušného účtu záväzkov, napr. po obdržaní faktúry od dodávateľa;
- **§19 ods. 4 – 6 PÚ** – **zostatky** rezerv sa prevádzajú do nasledovného účtovného obdobia; rezervy **nemajú aktívny** zostatok; rezervy sú predmetom **dokladovej inventarizácie**; k súvahovému dňu sa účtuje ich **tvorba**, alebo **upraví** ich výška.
- **§19 ods. 8** – **tvorba** rezervy na náklady sa účtuje na vecne príslušný nákladový účet; **použitie** rezerv na ľarchu účtu rezerv a v prospech účtu vecne príslúchajúceho účtu záväzkov; **zrušenie** nepotrebných rezerv alebo jej časti sa účtuje opačným účtovným zápisom ako sa účtovala jej tvorba.

18

REZERVY – legislatívny rámec

- **§19 ods. 9** – Rezerva na bonusy, rabaty, skontá a na vrátenie kúpnej ceny pri reklamácii **sa tvorí ako zníženie** pôvodne dosiahnutých **výnosov** so súvťažným zápisom v prospech súvahového účtu rezerv;
- **§19 ods. 10 PÚ** – Rezerva na stratu zo zákazkovej výroby podľa § 30 sa účtuje na ľarchu osobitne vytvoreného analytického účtu 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť so súvťažným zápisom v prospech účtu 316 – Čistá hodnota zákazky. Zrušenie – opačným účtovným zápisom.

19

ČLENENIE REZERV – časov rámeč

➤ **Účet 323 - Krátkodobé rezervy** – sú rezervy s predpokladanou dobou vyrovnania do jedného roka od ich vzniku (rezervy na nevyčerpanú dovolenku, rezervy na odmeny a prémie, na prebiehajúce a hroziace súdne spory...)

Vykazovanie: Súvaha (**B.V.**) r. 137 zákonné rezervy účty 323,451;
r. 138 ostatné rezervy účty 323, 459, 45X.

➤ **Účty účtovej skupiny 45 - Dlhodobé rezervy** – sú rezervy s predpokladanou dobou vyrovnania viac ako jeden rok od ich vzniku (rezervy na lesnú a pestovnú činnosť; na uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládok odpadu, na prebiehajúce a hroziace súdne spory ...)

Vykazovanie: Súvaha (**B.II.**) r. 119 zákonné rezervy účet 451;
r. 120 ostatné rezervy účty 459, 45X.

20

KRÁTKODOBÉ REZERVY

Tvorba rezervy je vo väzbe na povinnosti vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov; zo zmlúv; dobrovoľné plnenie ÚJ voči tretím stranám...

V § 19 ods. 7 písm. a) –x) je stanovené, na aký účel sa rezervy tvoria.

NAJZNÁMEJŠIE:

- písm. b) reklamácie a záručné opravy;
- písm. c) odstránenie odpadov a obalov;
- písm. e) demoláciu budov;
- písm. g) nevyčerpané dovolenky, vrátane sociálneho poistenia;
- písm. f) odstúpné;
- písm. h) odmeny členom dozornej rady a iných orgánov spoločnosti;
- písm. k) bonusy, skontá, rabaty, ktoré sa týkajú výrobkov; tovaru a služieb predaných pred ukončením vykazovaného účtovného obdobia;

21

KRÁTKODOBÉ REZERVY

- písm. l) náklady na zostavenie a overenie účtovnej závierky a výročnej správy; na zostavenie DP;
- písm. n) pokuty a penále;
- písm. q) prebiehajúce a hroziace súdne spory;
- písm. r) vyplácanie prémie a odmien;
- písm. s) vyplácanie odchodného, zamestnanecké požitky;
- písm. t) provízie obchodným zástupcom,...
- písm. x) a iné riziká a straty súvisiace s činnosťou ÚJ

22

REZERVY – zákonné

- rezervy daňovo uznateľné v čase ich tvorby, napr. rezerva na nevyčerpané dovolenky vrátane sociálneho poistenia;
- rezervy daňovo neuznateľné v čase ich tvorby, avšak uznateľné budú náklady, na ktoré sa viaže použitie rezervy, napr. rezerva na zostavenie a overenie účtovnej závierky, prebiehajúce a hroziace súdne spory;
- rezervy daňovo neuznateľné v čase ich tvorby, avšak neuznateľné budú aj náklady, na ktoré sa viaže použitie rezervy, napr. rezerva na pokuty a penále.

POZNÁMKA: Tvorba rezervy (účtovný náklad), ktorá nie je uznaná za daňový výdavok, sa zahrnie do základu dane v tom zdaňovacom období, v ktorom dôjde k jej použitiu a to do výšky jej uznateľnosti za daňový výdavok. Rozdiel medzi účtovným nákladom, vo výške ktorého bola rezerva vytvorená a sumou jej uznateľnosti sa do základu dane nezahŕňa. Do základu dane sa **nezahrnie** zrušenie rezervy, ktorej tvorba **nie je uznaná ako daňový výdavok**.

Rozdiel medzi výškou vytvorenej rezervy uznanej za daňový výdavok a sumou skutočného nákladu, ku ktorému bola táto rezerva vytvorená, sa zahrnie do základu dane v tom zdaňovacom období, v ktorom došlo k použitiu alebo zrušeniu rezervy.

23

2. 12. 2020

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Ing. Iveta Demčáková, CA

24

- www.partneraudit.sk
- [firma.kros](https://www.facebook.com/firma.kros)
- [kros.sk](https://www.instagram.com/kros.sk)
- 0907752188
- demcakova@partneraudit.sk

25